
In memoriam

Prof. dr. ir. J.C. van Dam (1931-2004)

De benoeming, in 1968, van Jan van Dam als hoogleraar in de hydrologie aan de (toenmalige) Technische Hogeschool in Delft betekende een erkenning van de hydrologie als wetenschap binnen de civiele techniek. Als jonge hoogleraar, hij was pas 37 jaar, stond hij voor de opgave om de hydrologie in zowel het onderzoek als onderwijs een eigen plaats te geven, en dat in een tijd waarin grote veranderingen plaatsvonden. De studenten werden mondiger en de organisatorische structuur van universiteiten waren aan grote veranderingen onderhevig.

De methode van onderzoek binnen de civiele techniek veranderde sterk door de opkomst van numerieke rekentechnieken, in samenhang met de gigantische ontwikkelingen op computergebied. Een zelfde

ontwikkeling vond plaats binnen de hydrologie. Een omslag moest worden gemaakt van analytische methoden voor de berekening van (geo-)hydrologische problemen naar de ontwikkeling van numerieke hydrologische modellen. Daarnaast vond binnen de hydrologie de omslag plaats van het uitsluitend kwantitatieve onderzoek naar het onderzoek waarbij ook de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater steeds belangrijker werd. Van Jan van Dam werd verwacht dat hij al deze ontwikkelingen niet alleen volgde maar hieraan ook mede richting gaf. Hij heeft dat gedurende 25 jaar als hoogleraar met enthousiasme en op een door velen zeer gewaardeerde wijze gedaan.

Niet alleen binnen de Delftse omgeving maar ook in samenwerking met o.a. de Wageningse en Amsterdamse collega's heeft hij hard gewerkt aan de profilering van de hydrologie in Nederland en het veroveren van een plaats in de internationale hydrologische onderzoekswereld. Dit was geen gemakkelijke opgave, de onderlinge rivaliteit, concurrentie en soms egocentrische handelswijze die in de onderzoekswereld werd aangetroffen, moet hem zwaar zijn gevallen. Toch is het hem gelukt om hydrologen op één lijn te krijgen.

In het kader van de Salt Water Intrusion Meetings (SWIM), die eens in de twee jaren in Europees verband wordt georganiseerd, was hij een grote drijvende kracht. Met zijn onderzoek op het gebied van de geo-elektrische metingen in de geohydrologie heeft hij baanbrekend werk verricht. In internationale organisaties op hydrologisch gebied was hij een zeer gewaardeerd lid. Gedurende 40 jaar was hij als gastdocent verbonden aan het IHE en hij heeft zo bijgedragen aan het vormen van een geheel nieuwe generatie hydrologen, verspreid over de gehele wereld.

Op onderwijsgebied was Jan van Dam een

echte professor. Hij kon steengoed uitleggen hoe het zat in de hydrologie en ging serieus in op de vragen van studenten. Eén van de ondergetekenden herinnert zich zelfs nog de vraag die hij stelde aan professor Van Dam tijdens diens eerste college geohydrologie in 1968. "Professor kunt u nog eens uitleggen waar het min-teken in de wet van Darcy vandaan komt". Hij zou hebben kunnen antwoorden: "Zoek dat nu zelf maar eens uit, jongeman; het is nogal simpel". Professor Van Dam echter pakte de vraag op en gaf een uitermate duidelijke uitleg. Zijn wijze van college geven werd door zijn studenten zeer gewaardeerd. Ondergetekenden, beiden oud-studenten van Jan van Dam en opvolgers van hem als hoogleraar Hydrologie, menen te spreken namens een hele generatie civiele techniek studenten en namens tientallen afstudeerders en promovendi als wij onze grote dank uitspreken voor wat hij voor ons en het vakgebied heeft betekend.

Delft, 14 september 2004

*Kees van den Akker
Huub Savenije*